

**Общностната устойчивост и самоорганизация при природно бедствие:
случаят на квартал „Раковица“, град Берковица**

Ваня Иванова

<http://doi.org/10.7546/BF.3.2025.03>

Литература

Берберова, Ралица 2012: *Природни бедствия в България – състояние и тенденции*. София: Нов български университет [Berberova, Ralitsa 2012: *Prirodni bedstviya v Bulgaria – sastoyanie i tendentsii*. Sofia: Nov bulgarski universitet].

Еролова, Йелис 2018: Етносоциални аспекти на последиците от наводнението от 2014 г. в кв. „Аспарухово“, град Варна. – В: *Екология и гражданско общество*. Съст. Максим Мизов. София: Издателство „Авангард прима“, 237–250 [Erolova, Yelis 2018: Etnosotsialni aspekti na posleditsite ot navodnenieto ot 2014 g. v kv. „Asparuhovo“, grad Varna. – In: *Ekologiya i grazhdansko obshtestvo*. Sast. Maksim Mizov. Sofia: Izdatelstvo „Avangard prima“, 237–250].

Еролова, Йелис 2022: Подходите на местните общности за възстановяване от бедствията в кв. „Аспарухово“ (2014) и с. Хитрино (2016). – В: *Бедствията. Антропологичен поглед*. Съст. Мила Маева, Йелис Еролова, Еля Цанева. Сборник с доклади от международна конференция „Етнография на бедствията“, София, 11–12 май 2021 г. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 171–185 [Erolova, Yelis 2022: Podhodite na mestnite obshtnosti za vazstanovyavane ot bedstviyata v kv. „Asparuhovo“ (2014) i s. Hitrino (2016). – In: *Bedstviyata. Antropologichen pogled*. Sast. Mila Maeva, Yelis Erolova, Elya Tsaneva. Sbornik s dokladi ot mezhdunarodna konferentsiya „Etnografiya na bedstviyata“, Sofia, 11–12 may 2021 g. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“, 171–185].

Иванова, Ваня 2023: Управление при бедствия в България: два случая на скорошни наводнения от юн и 2023 г. – *Българска етнология*, № 3, 339–356 [Ivanova, Vanya 2023: Upravlenie pri bedstviya v Bulgaria: dva sluchaya na skoroshni navodneniya ot yuni 2023 g. – *Bulgarska etnologiya*, No. 3, 339–356].

Кънев, Стамен 2021: Качеството на живот след природно бедствие. Етноложки поглед (случаят „Аспарухово“). – *Българска етнология*, № 4, 508–523 [Kanev, Stamen 2021: Kachestvoto na zhivot sled prirodno bedstvie. Etnolozhki pogled (sluchayat „Asparuhovo“). – *Bulgarska etnologiya*, No. 4, 508–523].

Кънев, Стамен 2022: Поява и развитие на антропологията на бедствията (общ преглед на някои основни изследвания и концепции). – В: *Бедствията*.

Антропологичен поглед. Съст. Мила Маева, Йелис Еролова, Еля Цанева. Сборник с доклади от международна конференция „Етнография на бедствията“, София, 11–12 май 2021 г. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 80–87 [Kanev, Stamen 2022: Poyava i razvitie na antropologiyata na bedstviyata (obsht pregled na nyakoi osnovni izsledvaniya i kontseptsii). – In: *Bedstviyata. Antropologichen pogled*. Sast. Mila Maeva, Yelis Erolova, Elya Tsaneva. Sbornik s dokladi ot mezhdunarodna konferentsiya „Etnografiya na bedstviyata“, Sofia, 11–12 may 2021 g. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“, 80– 87].

Кънев, Стамен 2024: *Социокултурни измерения на бедствието (случаят „Аспарухово“)*. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. София: ИЕФЕМ – БАН [Kanev, Stamen 2024: *Sotsiokulturni izmereniya na bedstviето (sluchayat „Asparuhovo“)*. Disertatsionen trud za prisazhdane na obrazovatelna i nauchna stepen „doctor“. Sofia: IEFEM – BAS].

Маева, Мила 2022: Традиции, бедствие и локална общност (кв. „Аспарухово“, Варна). – В: *Бедствията. Антропологичен поглед*. Съст. Мила Маева, Йелис Еролова, Еля Цанева. Сборник с доклади от международна конференция „Етнография на бедствията“, София, 11–12 май 2021 г. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 156–168 [Maeva, Mila 2022: Traditsii, bedstvie i lokalna obshtnost (kv. „Asparuhovo“, Varna). – In: *Bedstviyata. Antropologichen pogled*. Sast. Mila Maeva, Yelis Erolova, Elya Tsaneva. Sbornik s dokladi ot mezhdunarodna konferentsiya „Etnografiya na bedstviyata“, Sofia, 11–12 may 2021 g. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“, 156–168].

Мардиросян, Гаро 2020: *Природни бедствия и екологични катастрофи. Изучаване, превенция, защита*. Трето преработено и допълнено издание. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“ [Mardirosyan, Garo 2020: *Prirodni bedstviya i ekologichni katastrofi. Izuchavane, preventsiya, zashtita*. Treto preraboteno i dopalнено издание. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“].

Мардиросян, Гаро, Бойко Рангелов, Атанас Близнаков 2011: *Природни бедствия. Възникване, последици, защита*. София: „Авит Консулт“ [Mardirosyan, Garo, Boyko Rangelov, Atanas Bliznakov 2011: *Prirodni bedstviya. Vaznikvane, posleditsi, zashtita*. Sofia: „Avit Konsult“].

Петров, Петър 2017: Бедствие след бедствието: наводнение и възстановяване в едно българско село. – *Антропология*, № 4, 63–92 [Petrov, Petar 2017: Bedstvie sled bedstviето: navodnenie i vazstanovyavane v edno bulgarsko selo. – *Antropologiya*, No. 4, 63–92].

Рангелов, Бойко 2012: *Разгневената земя. Природните бедствия*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“ [Rangelov, Boyko 2012:

Razgnevenata zemya. Prirodnite bedstviya. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“].

Стоянова, Пламена 2022: Аспекти на взаимодействието на държавни и доброволчески структури в контекста на наводнението в кв. „Аспарухово“, Варна и аварията в с. Хитрино. – В: *Бедствията. Антропологичен поглед*. Съст. Мила Маева, Йелис Еролова, Еля Цанева. Сборник с доклади от международна конференция „Етнография на бедствията“, София, 11–12 май 2021 г. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 206–228 [Stoyanova, Plamena 2022: Aspekti na vzaimodeystviето na darzhavni i dobrovolcheski strukturi v konteksta na navodnenieto v kv. „Asparuhovo“, Varna i avariyata v s. Hitrino. – In: *Bedstviyata. Antropologichen pogled*. Sast. Mila Maeva, Yelis Erolova, Elya Tsaneva. Sbornik s dokladi ot mezhdunarodna konferentsiya „Etnografiya na bedstviyata“, Sofia, 11–12 may 2021 g. Sofia: Izdatelstvo na BAN „Prof. Marin Drinov“, 206–228].

Цанева, Еля 2014: „Антропология на бедствията и катастрофите“ – ново поле на българската етнология. – В: *Трети международен конгрес по българистика*. Секция „Общество и култура“. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 72–81 [Tsaneva, Elya 2014: Antropologiya na bedstviyata i katastrofite – novo pole na bulgarskata etnologiya. – In: *Treti mezhdunaroden kongres po bulgaristika*. Sektsiya „Obshtestvo i kultura“. Sofia: UI „Sv. Kliment Ohridski“, 72–81]. – <https://clbas.bg73.net/bg/v/bulgarian-studies-3-vol-2-pp-72-81> (17.02.2026).

Erolova, Yelis 2023: Post-Disaster Management: Measures and Assessments (Case Studies of Asparuhovo and Hitrino, Bulgaria). – In: *Disasters and the Quality of Life*. Eds. Elya Tzaneva, Mila Maeva, Yelis Erolova, Jiang Wei. Cambridge Scholars Publishing, 198–223.

Hoffman, Susanna 2017: Disasters and their Impact: a Fundamental Feature of Environment. – In: *Routledge Handbook of Environmental Anthropology*. Eds. Helen Kopnina, Eleanor Shoreman-Ouimet. London and New York: Routledge, 193–205.

Hoffman, Susanna M., Anthony Oliver-Smith (eds.) 2002: Catastrophe and Culture: The Anthropology of Disaster. – *Anthropologica*, 45 (1), January 2002, School of American Research Press, <https://doi.org/10.2307/25606126> (17.02.2026).

Maeva, Mila 2023: How Local Communities Overcome Disaster and Crisis. – *Comparative Southeast European Studies*, 71 (1), 96–118.

Quarantelli, Enrico L. 2001: Statistical and Conceptual Problems in the Study of Disasters. – *Disaster Prevention and Management*, 10 (5), 325–338.

Rodríguez, Havidán, William Donne, Joseph E. Trainor 2018: *Handbook of Disaster Research*. Springer International Publishing.

Slavkova, Magdalena 2023: *Voices of the Evangelical Roma Coping with a Natural Disaster*. – In: *Disasters and the Quality of Life*. Eds. Elya Tzaneva, Mila Maeva, Yelis Erolova, Jiang Wei. Cambridge Scholars Publishing, 70–85.

Thomas, Vinod 2017: *Climate Change and Natural Disasters. Transforming Economies and Policies for a Sustainable Future*. London and New York: Routledge.

Tzaneva, Elya, Fang Sumei, Edwin Schmitt (eds.) 2012: *Disasters and Cultural Stereotypes*. Cambridge Scholars Publishing.

Tzaneva, Elya, Fang Sumei, Liu Mingxin (eds.) 2009: *Disasters, Culture, Politics: Chinese-Bulgarian Anthropological Contribution to the Study of Critical Situations*. Cambridge Scholars Publishing.

Tzaneva, Elya, Mila Maeva, Yelis Erolova, Jiang Wei 2023: *Disasters and the Quality of Life*. Cambridge Scholars Publishing.

UNISDR 2004: *Living with Risk: A Global Review of Disaster Reduction Initiatives*. United Nations. – <https://www.undrr.org/publication/living-risk-global-review-disaster-reductioninitiatives> (17.02.2026).

Wisner, Ben, Piers Blaikie, Terry Cannon, Ian Davis 2004: *At Risk: Natural Hazards, People's Vulnerability and Disasters*. Second edition. London: Routledge. – https://www.preventionweb.net/files/670_72351.pdf?startDownload=true (17.02.2026).

Ваня Иванова
Институт за етнология и фолклористика
с Етнографски музей
Българска академия на науките
ул. „Московска“, № 6А
1000 София, БЪЛГАРИЯ
vanya_ei@yahoo.com